

Голові спеціалізованої вченої ради із
захисту дисертації на здобуття ступеня
доктора філософії
ДФ 20.051.142 Прикарпатського
національного університету імені
Василя Стефаника
доктору наук з державного управління,
професору **Сурай Інні Геннадіївні**

РЕЦЕНЗІЯ

Жук Ольги Іванівни

на дисертаційну роботу

Ткачука Дениса Юрійовича

на тему: «Публічне управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України», представлену до публічного захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 20.051.142 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Публічне управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України є однією з важливих передумов забезпечення сталого промислового розвитку держави, особливо в умовах воєнного стану. Машинобудівний комплекс має високий потенціал розвитку, однак реалізація цього потенціалу значною мірою залежить від ефективності державної фінансової політики та здатності органів публічного управління створювати сприятливе середовище для модернізації та інвестування. Публічне управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу в сучасних умовах виступає не лише засобом стабілізації економіки, а й стратегічним інструментом її відновлення та зростання.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю формування дієвої системи фінансового управління, яка відповідатиме сучасним викликам, сприятиме відновленню та структурній перебудові комплексу, а також дозволить Україні реалізувати свій промисловий потенціал у повному обсязі.

Таким чином, дана дисертаційна робота є актуальною, має важливе практичне значення та спрямована на вирішення актуальних проблем ефективності публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу, як чинника забезпечення економічної стійкості та оновлення промисловості України.

Робота є складовою науково-дослідної теми, яка виконується в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: «Теоретико-методологічні та прикладні засади розроблення і функціонування інноваційних механізмів публічного управління та адміністрування» (державний реєстраційний номер 0120U100494).

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих в дисертації.

Дисертаційне дослідження виконано на високому науково-теоретичному та прикладному рівні. Автором обґрунтовано системний підхід до вирішення комплексного наукового завдання – удосконалення публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України. У процесі дослідження узагальнено теоретико-методологічні підходи, розкрито зміст ключових понять, проаналізовано сучасні проблеми галузі, запропоновано практично орієнтовані управлінські рішення, що свідчить про високий рівень обґрунтованості результатів.

У роботі чітко сформовано понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема уточнено дефініції «публічне управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу» та «параметр впливу публічного управління на фінансову діяльність машинобудівного комплексу». Це забезпечило концептуальну визначеність дослідження й уможливило подальшу розробку пропозицій.

Обґрунтована організаційна модель реалізації стратегічних орієнтирів розвитку публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу, що базується на системному аналізі та взаємозв'язку організаційних, фінансових та правових чинників. Побудова цієї моделі стала важливою передумовою формулювання стратегічних напрямів реформування державної промислової політики.

Доповнено теоретичні засади ідентифікації сутності публічного управління у контексті функціонування машинобудівного комплексу. Через аналіз змісту, функцій та еволюції управлінських підходів обґрунтовано необхідність формування нових стратегічних орієнтирів публічної політики в цій сфері.

Методологічна основа дослідження охоплює системний, синергетичний та вартісний підходи, що дозволило сформулювати системно-вартісну концепцію управління як засіб гармонізації інтересів держави, бізнесу та суспільства. Це, у свою чергу, забезпечило високий рівень наукової обґрунтованості управлінських рекомендацій.

Уваги заслуговує обґрунтування параметрів впливу публічного управління на фінансову діяльність машинобудівного комплексу України. Автор здійснив їх узагальнення та класифікацію за ключовими ознаками: залежно від напрямку та характеру впливу; залежно від джерела походження (глобальні, зовнішні, внутрішні). Запропонована класифікація логічно обґрунтована і має прикладне значення, оскільки дозволяє підвищити

ефективність і точність формування стратегічних орієнтирів публічного управління у частині підтримки та розвитку машинобудівного комплексу в умовах сьогодення.

Стратегічні напрями, сформульовані в роботі, охоплюють адміністративний, інвестиційний, кредитний, організаційно-правовий і податковий напрями, що в комплексі створює основу для формування стратегії публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України. Розроблена «дорожня мапа» реалізації цих напрямів є цінним інструментом практичної імплементації результатів дослідження.

Використання регресійної моделі надало змогу сформулювати прогнози, що мають важливе значення для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Побудовані в межах дослідження прогнози розвитку машинобудівного комплексу України слугували основою для моделювання як оптимістичних, так і песимістичних сценаріїв розвитку подій. Отримані результати мають практичне значення для визначення пріоритетних напрямів відновлення провідної ролі машинобудування у процесі технічного переоснащення національної економіки.

Таким чином, наукові положення, висновки та пропозиції, сформульовані у дисертаційній роботі, є достатньо обґрунтованими, логічно структурованими, підтверджені результатами аналізу, відповідають сучасним науковим підходам у сфері публічного управління та можуть бути використані в практичній діяльності.

Наукова новизна та актуальність отриманих результатів дослідження підтверджуються їх апробацією на міжнародних науково-практичних конференціях, а також впровадженням у практичну діяльність, що засвідчено відповідними довідками.

Достовірність та наукова новизна отриманих результатів дисертаційного дослідження.

У дисертаційній роботі наукова новизна полягає в удосконаленні теоретико-методологічних та практичних аспектів публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України та визначена такими положеннями:

удосконалено:

- методологічні засади дослідження публічного управління фінансової діяльності машинобудівного комплексу шляхом поєднання підходів – системного, синергетичного і вартісного. Такий підхід дозволив охопити, як економічні, так і управлінські аспекти, а також визначити ключові компоненти внутрішньої структури публічного управління аналітичної, організаційної й фінансової підсистем;

- концептуальні засади розуміння сутності публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу, зокрема через уточнення його функціонального наповнення, стратегічних завдань і цільових орієнтирів, із урахуванням сучасних викликів і досвіду розвинених європейських країн;

- класифікацію параметрів впливу публічного управління на фінансову діяльність машинобудівного комплексу України за *напрямом та характером впливу й за джерелом походження*. Такий підхід дозволяє деталізувати управлінські важелі та підвищити їхню ефективність при реалізації державної промислової політики;

- організаційну модель впровадження стратегічних управлінських орієнтирів у сфері фінансової політики щодо машинобудівного комплексу, яка включає узгоджену систему цілей, завдань, напрямів та механізмів реалізації;

- методичні підходи до моделювання оптимізації управлінських рішень, який базується на побудові моделі оцінювання варіативних сценаріїв (з урахуванням воєнних ризиків), що дозволяє адаптувати управлінські дії до мінливої ситуації та спрямовувати їх на відновлення машинобудівного комплексу.

набули подальшого розвитку:

- підходи до використання регресійного аналізу в побудові фінансово-математичної моделі, що дозволяє оцінити залежність між обсягами капітальних інвестицій та реалізованої продукції;

- стратегічні напрями розвитку публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України, які охоплюють п'ять взаємопов'язаних напрямів: організаційно-правовий; адміністративний; кредитний; інвестиційний; податковий. Запропонований підхід може бути основою розробки і реалізації стратегії щодо фінансової діяльності машинобудівного комплексу України і бути програмою конкретизації заходів стимулювання та підтримки її розвитку.

Представлені у роботі положення наукової новизни є чітко сформульованими та належно обґрунтованими.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях.

Основні результати дисертаційного дослідження відображені у 9 наукових працях, зокрема: 4 статей в наукових фахових виданнях України, 1 стаття включена до міжнародної наукометричної бази Scopus, а також 4 тези доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Опубліковані наукові праці, підготовлені за результатами дисертаційного дослідження, повністю відповідають тематиці роботи, розкривають її ключові положення, відображають наукову новизну та практичне значення отриманих результатів. Апробація основних результатів здійснювалася на міжнародних науково-практичних конференціях, що підтверджує їхню наукову обґрунтованість. Анотація та зміст основних положень дисертації є узгодженими та ідентичні.

Оцінка оформлення та змісту дисертації.

Дисертаційну роботу оформлено відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України. Структура дисертаційної роботи включає вступ, три

змістовні розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 252 сторінки. Дисертація включає 18 таблиць, 27 рисунків та 15 додатків на 31 сторінці. Список використаних джерел становить 238 найменувань.

Зміст дисертації повністю відповідає обраній темі дослідження, чітко відображає його мету, основні завдання, наукову новизну та практичне значення. Подання матеріалу є послідовним, логічним, науково обґрунтованим, що засвідчує високий рівень виконання наукової роботи.

Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Практична цінність отриманих результатів полягає в розробленні та обґрунтуванні теоретичних підходів та практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України.

Запропоновані наукові положення, практичні рекомендації та висновки можуть бути використані в діяльності державних органів влади та органів місцевого самоврядування щодо управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу.

Результати дослідження впроваджені в діяльності Департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації в частині оцінки ефективності публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу, визначення параметрів його регулювання та стратегічного планування. Окремі результати використані на державному підприємстві «ВО «Карпати» для удосконалення підходів до оцінювання впливу органів публічної влади на фінансову діяльність підприємства. Теоретичні положення дослідження інтегровані в освітній процес факультету управління Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, що свідчить про їхню практичну значущість для фахової підготовки майбутніх управлінців.

Дискусійні положення щодо змісту дисертаційної роботи.

В цілому, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, необхідно водночас звернути увагу на деякі дискусійні положення.

1. У першому розділі, в підпункті 1.2. «Концептуалізація сутності публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу», доцільно було б приділити більше уваги особливостям реалізації державної промислової політики в Україні, що дозволило б глибше висвітлити роль держави в трансформації машинобудівного комплексу.

2. У підпункті 2.1. «Аналіз структури і динаміка розвитку машинобудівного комплексу України» вважаємо було б доцільно детальніше проаналізувати структуру і джерела капітальних інвестицій та провести аналіз впливу інституційних заходів на інноваційний розвиток підприємств машинобудування.

3. У підпункті 2.3. «Визначення параметрів впливу публічного управління на фінансову діяльність машинобудівного комплексу України» обґрунтовано параметри впливу публічного управління на фінансову діяльність машинобудівного комплексу України через їх узагальнення та класифікацію, однак варто було б проаналізувати практичне використання органами публічної влади інструментів стимулювання розвитку машинобудівних підприємств та оцінки ефективності реалізації державної політики у сфері машинобудування.

4. У підпункті 3.1. «Зарубіжний досвід публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу», доцільно було б провести детальніший аналіз моделей публічного управління в країнах, що реалізовували інституційні реформи та промислову модернізацію в умовах економічної нестабільності й зовнішніх викликів, які наближені до українських реалій.

Однак, дискусійні положення, що були висловлені, не знижують наукової та практичної цінності даного наукового дослідження.

Загальний висновок на дисертаційну роботу

Дисертаційна робота Ткачука Дениса Юрійовича є цілісним, завершеним, самостійним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. У роботі представлено обґрунтовані теоретичні положення, які доповнені практичними рекомендаціями щодо вдосконалення публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України. Дослідження має наукову новизну, логічну побудову та послідовність викладення матеріалу, що свідчить про належний рівень наукової підготовки автора.

Наукові положення, висновки та пропозиції, подані до захисту, є результатом самостійної дослідницької роботи автора та відповідають вимогам до рівня наукових праць такого типу. У процесі виконання дисертації автор дотримувався принципів академічної доброчесності.

З огляду на актуальність теми, ступінь обґрунтованості положень, значущість отриманих результатів, їх практичну цінність, а також відповідність змісту дисертації спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», можна зробити висновок, що дисертаційна робота Ткачука Дениса Юрійовича на тему: «Публічне управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу України» відповідає вимогам до оформлення дисертацій згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. №40 (зі змінами) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 (зі змінами). Вважаю, що автор дисертаційної роботи Ткачук Денис Юрійович заслуговує на присудження ступеня доктора

філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» із галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент

завідувач кафедри публічного управління
та адміністрування факультету управління
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
кандидат економічних наук, доцент

Ольга ЖУК